

KIS TÜKÖR

Az Hűség Klasszikusai címen ügyes elgondolású könyvsorozatot indított a Vigilia kiadó. Az eddig megjelent kötetek Cervantes Don Quijoteja és Mark Twaine Koldus és királyfi Mándy Iván átdolgozásában. A tehetséges fiatal író tisztá és könnyed magyarsággal és jó stílusérzékkel oldotta meg nem könnyű feladatát. Győry Miklós Don Quijote-illusztrációi közt van néhány, amely „felnőtt” kiadásba kívánczik. Kár, hogy a mai viszonyok közt szépnek mondható könyveket a rajzok ügyetlen tördelése sokhelyt eleszítja.

Sárvári Horváth Pál: Akvárium A. B. C. A trópusi éghajlat édes és brackvízi apró hal-társadalmának emberi kézzel rekonstruált milliójéről, az akváriumról szól a könyv. A trópusi halak életjelenségei születéstől halálig szemünk előtt peregnek le. Az ide-oda cikázó, villanó halacsák színe, meglepő formája's természeté még a nem szakértő figyelmét is felkelti és tanulmányozásra készíti. Ebben nagy segítségére van e szép munka, mely az akvárium berendezésére, a halak gondozására ad szakszerű tanácsot. Szeretettel, nagy hozzáértéssel s élvezetes nyelven ír le azonkívül kétszáz ismertebb halfajtát. Rajzok és pompás fényképek díszítik a gondos kiállítású munkát.

L. K.

Simándi Béla: A mai puszta. A magyar közvélemény bizony nem tud arról, hogy másfél millió ember él nálunk tanyán, távol várostól, falutól, sokszor a civilizáció legnélkülözhetetlenebbnek látszó vívmányaitól is. Ennek a másfél millió magyarnak életével ismert meg a szerző, aki évekig tanítója volt a magyar tanyavilágnak. Adatait, gazdag anyagát mindenütt a személyes élmény melege fűti át és teszi könyvét nemcsak megbízhatóvá és hasznossá, de rokonszenvesé is.

P. S.

olvasó tüstént megállapíthatja, hogy a főszereplő semmiképen sem Domokos Péter, a határszéli faluba került fiatal hadnagy, s Jutka, a serdülő leány, akik között szerelem fejlődik, hanem Jutka apja, Dani bácsi és Herepey, Annának, a csábító fiatalasszonynak már-már betegesen jóságos férje. Csakhogy ez nyilván az író szándéka ellenére van így, s éppen itt a baj. Nem hírt anyagával, s különösen vétett az arányosság ellen. Figyelmét nem azok felé fordította elsősorban, akik felé a regény érdekében kellett volna. Így történt azután, hogy a szándékolt főalakok papírfigurák, operett-hősök lettek, míg a mellékalakok élettől duzzadó, gyakran meghökkenlően sikerült emberi lelkek. A történet magja: hogyan vergődik egy tapasztalatlan (kissé gyanúsán tapasztalatlan) fiatalember két szerelem hálójában. S ezt még megtézi a hazafiúi érzés és a katonatiszti becsület újabb lelki konfliktusokat teremtő ereje. Talán jobb mese is kerekedhetett volna ebből az anyagból, mindenestre úgy, ahogyan

Gagyí kezében formálódott, nem lett sokkal több egy rikitóan hazafiaskodó, oktató-történetnél.

(Csorba Győző.)

Kerék Mihály: A földreform útja.

A szerzőt e tárgykörbe vágó eddigi tanulmányai alapján is e nagyjelentőségű probléma legalaposabb ismerőjének tartottuk, ezzel a könyvével azonban azt is bebizonyította, hogy a leglelkismeretesebb ismerője is, aki mélyen átérzi azt a felelősséget is, amivel ez a kérdés kezelendő, hogy a nemzet egyetemének boldogulását szolgálja. Aki csak az újságokból és hivatalos nyilatkozatokból értesül a földreform tényéről, megdöbben majd, ha látja, mennyi szempontot kell figyelembe venni, hogy valóban egészségesebbé váljék a vagyoneelosztás és ezen keresztül a társadalom. Nem „honmentő” könyv ez, nem ismert szövegek gyűjteménye. A gyakorlati kivitel módozatait tárgyalja bámulatos életismerettel, sőt paragrafusokba is tömöríti a kishaszonbérletek és földbérlo szövegek jogi viszonyát. A földreform kérdésének vádemékuma e könyv, amelyet minden országa sorsát szíven viselő értelmes embernek el kellene olvasni. Külön kiemeljük nyelvének és tárgyalásmódjának világosságát és érthetőségét, amely, sajnos, egyre ritkább a magyar irodalomban.

(Petró Sándor.)

Kiss Lajos: A szegény asszony élete. (Athenaeum.)

Kiváló etnográfusunk, az alföldi magyar nép egyik legalaposabb ismerője, ebben a munkájában az alföldi szegény asszony életét örökítette meg. Tudós etnográfushoz illően két nagy csoportra osztva, a nehezen élők és a könnyen élők keretében a vérbeli író gazdagságával eleveníti meg az alföldi nőtipusokat. Korábbi, s azóta a magyar néprajzi tudomány jeles értékei között számontartotta, a *Szegény ember élete* c. könyvéhez hasonlóan, Kiss Lajos a zsenge ifjúkortól, a libapásztortól a késő öregkorig talpaló és gondolkodó, s csak „a kötőjéből” élő alföldi parasztnők életét sorakoztatja fel. Kiss Lajos időtálló s idővel egyre „klasszikusabbá” váló műve nemcsak a magyar népismeret kiapadhatatlan, gazdag és hiteles adattára — s egyúttal izgalmasan is élvezetes olvasmány —, hanem a magyar társadalomtudománynak is nélkülözhetetlen forrása.

(Vargha László.)

Benedekfalvy Luby Margit: Foggyó legelőkön. (Athenaeum.)

Még akkor nem volt divat a falukutatás, nem volt nemzeti tudomány a népismeret, mikor a szerző megírta *A paraszti élet rendje* c. munkáját. Akkor is, most is az volt legnagyobb ereje, hogy a „vizsgált” paraszti népek beszédéből és előadásából szinte szemünk láttára bontakozott ki az élet képe. A szaktudomány hálás lesz majd a gazdag, megbízható anyagért, amit a szerző nyújt. A közönség pedig örömmel olvassa ezeket az ízes magyar sorokat, mert ismeretlen világ tárul fel előtte. Fogynak a legelők, fogynak az öreg pásztorok, színtelenebb lesz nélkülük a magyar élet. Ha